

3 g Tegning i felt

- Feltleder er ansvarlig for all dokumentasjon som gjøres ute i felt.
- Alt som gjøres **skal** dokumenteres i felt og i rapport. Dette gjelder også funntomme utgravingsfelt og negative prøvestikk. Det er ikke nødvendig å tegne felt uten funn, men funntomme felt skal måles inn og merkes av på kart. I tillegg skal undergrunnen beskrives.
- Det er viktig å vurdere hva som skal tegnes manuelt og hva som skal måles med digitalt innmålingsutstyr. Hovedregelen er at vi i så stor grad som mulig benytter innmålingsutstyr til dokumentasjon av anleggsspor, lag, strukturer og konstruksjoner i plan. Dersom detaljeringsnivå tilsier det skal objektet tegnes for hånd. Deretter skal tegningen reintegnes og georefereres i GIS-programmvaren som benyttes.
- Om det ikke er tilgang til digitalt oppmålingsutstyr, skal de undersøkte områdene likevel merkes av på kart.
- Hva som skal tegnes avtales med prosjektleder, men i prinsippet skal alle kontekster, lag, anleggsspor og konstruksjoner måles inn/tegnes og beskrives.
- Målestokken på det som skal tegnes vil variere noe alt etter hva slags type lokalitet man undersøker, **areal og detaljering** er her viktige stikkord (se avsnitt om flateavdekking, steinalderlokaliteter, gravhauger og -røyser).
- På tegninger brukes standardisert signaturliste, se vedlagt signaturliste. Dersom man har behov for å påføre andre signaturer enn det som er standard, skal disse beskrives på tegningen.
- Alle tegninger skal tegnes i samme retning. N skal være i øvre halvdel av tegnearket.

Nummerering

- Alle kontekster, lag, strukturer, anleggsspor og konstruksjoner skal nummereres. Unngå bruk av egne lagnummer på ulike plan og profiltegninger, men benytt samme nummersystem på alt. Det er viktig at det føres en liste over dette hvor det skal angis hva de er tolket å være: Stolpehull, kokegrop, ildsted, dyrkningslag, ardspor, ... Det bør også være med en kort beskrivelse av hvert enkelt anleggsspor med diameter og fyllmasse og om de er tolket å høre med i en større konstruksjon. I tillegg skal det angis om anleggssporet er snittet, om det er tatt ut prøver og evt. funnnummer på prøvene. Det er også viktig å beskrive relasjoner mellom ulike lag og kontekster (over, under, kuttet av og samtidig som). Anleggsspor/lag/strukturer som avkreftes merkes med **UTGÅR!** For å unngå misforståelser brukes utgatte nummer ikke på nytt, og anleggsspor skal heller ikke endre nummer.
- Dersom utgravningsmetodikken og stratigrafiske forhold tilsier det skal det utarbeides en harris-matrise over feltet. Matrisen skal føres i felt, enten kladdet på papir eller i egnet programvare.
- På plantegninger skal **hus** nummereres med **romertall: I, II, III, IV, V, ...** Det skal være en nummerrekke pr. felt/lokalitet.
- Er utgravningen så stor at man har **ulike felt**, skal disse nummereres **alfabetisk: A, B, C, D, E, ...** Navn fra eventuelle arkeologiske påvisningsundersøkelser kan brukes.
- For å vise til **profiler** brukes koordinater, *eks. profil 100,5x, 101y – 100,5x, 102y*. I tillegg skal profilene beskrives i forhold til himmelretninger. Hvis det er mange profiler, kan det i tillegg være praktisk å nummerere profilene, *eks. profil 1*,

profil 2, ... Alle profiler skal ha en klar beskrivelse i dagboka om plassering og orientering. Det bør også lages en planoversikt som viser beliggenhet til de ulike profilene. (Med profiler menes ikke snitt gjennom stolpehull, ildsteder eller kokegroper.)

- På hver tegning skal det være en kort beskrivelse av hva som er tegnet, prosjektnavn, navn på lokalitet/felt, gårdsnavn og nummer, kommune og fylke. Husk også dato og navn på de som har tegnet.
- Etter hvert som tegninger blir ferdige, er det viktig at de blir nummerert og ført inn i tegnelista. Nummerering av tegninger gjøres fortløpende fra 1 og oppover. I tegnelista skal det for hver tegning være opplysninger om nummer på tegning, hva er tegnet, målestokk, kommentar, dato og signatur.

Eksempel på hva som skal med på en plan- eller profiltegning:

ANGI HVA SOM ER TEGNET:	
PROSJEKT:	LOKALITET/FELT:
GÅRDSNAVN:	BRUKSNAVN:
GNR/BNR:	KOMMUNE:
FYLKE:	
TEGNING NR:	MÅLESTOKK:
DATO:	NAVN:

- Koordinater skal skrives i hvert hjørne av tegningen. Er det mange tegninger som skal settes sammen, så er det viktig med riktige koordinater og kanskje også overlapping til neste tegning.
- Av praktiske grunner bør tegningsnummer i tillegg påføres øverst i høyre hjørne av tegningen. Dette gjør det enklere å finne fram blant mange tegninger.
- Kontroller at tegningen stemmer med nabotegningen etter at du er ferdig med å tegne.
- Tegningen skal til slutt kontrolleres sammen med feltleder.

Målestokk

- Profil eller snittegninger skal tegnes i målestokk **1:20**, eller i målestokk **1:10** om man vil ha den enda mer detaljert. Husk å henvise til riktig plantegning og tegne inn på plantegningen hvor snittet er tatt.
- Ved utgraving av steinalderlokaliteter vil arealet ofte være mer begrenset, og plantegninger kan gjerne tegnes i målestokk **1:20**. Det blir da et detaljert bilde av hele utgravingsflaten.
- På lokaliteter hvor man graver seg ned cm for cm, er det viktig å bruke samme målestokk på plantegninger, slik at de er lette å sammenligne.
- Profil og snittegninger dokumenteres i **1:20** eller **1:10**.
- I forbindelse med gravanlegg som gravhauger og -røyser, er det ofte hensiktsmessig å tegne hele anlegget i målestokk 1:20.
- Detaljer av gravanlegget, for eksempel selve gravkammeret, kan tegnes i målestokk 1:10.

Målestokk	=	På kartet	=	I terrenget
1:10 000	=	1 cm	=	100 meter
1:5000	=	1 cm	=	50 meter
1:2000	=	1 cm	=	20 meter
1:1000	=	1 cm	=	10 meter
1:500	=	1 cm	=	5 meter
1:200	=	1 cm	=	2 meter
1:100	=	1 cm	=	1 meter
1:50	=	1 cm	=	0,50 meter
1:20	=	1 cm	=	20 cm
1:10	=	1 cm	=	10 cm

- 1 mål = 1 dekar = 1000 kvadratmeter
- Kvadratet 31,62m x 31,62m = 1 dekar
- En rute på ØK-kartet = 250 mål